

Nr 515.

Av herr **Andersson** i Igelboda, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 196, angående vissa avlöningsanslag under riksstatens fjärde huvudtitel m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 196 angående vissa avlöningsanslag under riksstatens fjärde huvudtitel m. m. har Kungl. Maj:t till uppförande å ordinarie stat föreslagit en hel del befattningshavare tillhörande försvarsväsendets civila personal. Bland de sålunda till ordinarie föreslagna befattningshavarna saknas emellertid två, som enligt mitt förmenande inneha sådan befattning, att de borde uppföras å ordinarie stat, nämligen maskinisten och förste eldaren vid ämbetshuset inom kvarteret Kandidaten i Stockholm, eller den s. k. »generalstabsbyggnaden».

I försvarsväsendets lönenämnds *Betänkande och förslag* rörande reglerande av avlöningsförhållandena för viss civil icke-ordinarie personal vid försvarsväsendet, avgivet den 29 juni 1926, anger lönenämnden såsom grundprincip för skiljande av dem, som föreslås till uppförande å ordinarie stat från övriga icke-ordinarie, att å de förras beställningar bör såsom villkor ställas, »förutom att tjänstens innehavares hela arbetskraft fullt ut tages i anspråk för fullgörande av de med tjänsten förbundna arbetsuppgifter, dels att vederbörandes tjänst är av den natur, att den under alla förhållanden och för framtiden kan beräknas vara erforderlig för förvaltningsarbetet vid särskilda truppförband, anstalter o. d., dels att för tjänstens skötande kräves en särskilt kvalificerad personal, dels ock slutligen att tjänsten icke har sådan karaktär av övergångsplats, att den i regel plägar innehavas av yngre krafter, vilka efter ett fåtal år söka sig till annan verksamhet».

På grund härav har lönenämnden funnit, »att merberörda allmänna förutsättningar för icke-ordinarie befattningars uppflyttning till ordinarie beställningar föreligga för bl. a. såväl maskinisterna som eldarna av 1. klass vid arméns truppförband» och föreslår därför att i den vid officersavlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen under löneplan C, lönegrad 3, rubrikerna »armén» och »flygvapnet» uppföres beställning såsom »maskinist vid regemente (kår)», samt i lönegrad 1 under samma löneplan och rubriker uppföras beställning med benämning »eldare av 1. klass», eller den ändrade benämning, som kan varda bestämd.

Beträffande en del övrig icke-ordinarie civil personals avlöningsförhållanden anför lönenämnden, att av de av lönenämnden verkställda undersökningarna framgått, »att av ett flertal bland dessa befattningars innehavare

icke kunna anses krävas sådana kvalifikationer, att en förändring kan anses motiverad. Beträffande en icke obetydlig del av befattningarna gäller även, att det kan vara tvivelaktigt, om de efter fullständigt genomförande av 1925 års försvarsorganisation komma att behövas för förvaltningsarbetet. I viss utsträckning äga befattningshavarna slutligen karaktären av övergångsplatser, som av vederbörande innehavare behållas endast kortare tid i avbidan på övergång till annan verksamhet», — ävensom särskilt beträffande den vid ämbetshuset inom kvarteret Kandidaten vid Östermalmsgatan, eller den s. k. »generalitetsbyggnaden», anställde maskinisten och 1. eldaren, att den förre, i betraktande av de till honom nu utgående löneförmånerna och av honom åliggande arbetsuppgifter och ansvar, bör i löneplanen hänföras till 7. lönegraden, och den senare, på grund av de lägre kvalifikationer, som av honom krävas, till 2. lönegraden.

I den till betänkandet hörande bilaga I är slutligen maskinistens vid generalitetsbyggnaden nuvarande avlöningsförmåner upptagna till 2 700: — kronor utan några naturaförmåner, samt en 1. eldares till kronor 1 710: —.

Över lönenämndens betänkande och förslag hava yttranden från olika myndigheter avgivits.

Bland dessa har chefen för f. v. IV. arméfördelningen föreslagit maskinistens och 1. eldarens vid generalitetsbyggnaden uppförande å ordinarie stat. Kungl. Arméförvaltningen har beträffande dessa befattningshavare anfört: »Tillsvidare och intill dess någon erfarenhet vunnits rörande omfattningen av de nämnda befattningshavarna åliggande göromål, anser Arméförvaltningen sig likväl icke hava anledning ifrågasätta deras upptagande på ordinarie stat».

I Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen har Kungl. Maj:t gått in för lönenämndens förslag, och yttrar departementschefen beträffande bland annat här omnämnd maskinist- och eldarepersonal endast att: »någon överflyttning till ordinarie stat av jämväl andra befattningshavare än de nyssnämnda synes mig icke för närvarande böra ifrågakomma».

Till ovanstående må anföras:

Lönenämnden har i sitt betänkande icke anfört några som helst skäl för sitt förslag att icke på ordinarie stat upptaga maskinist och 1. eldare vid generalitetsbyggnaden, och varför den anser ifrågavarande befattningar mindre krävande än maskinist- och 1. eldarebefattningarna vid arméns truppförband, utan endast *ansett arbetsuppgifter och nuvarande avlöningsförmåner motivera* befattningarnas hänförande till 7. resp. 2. lönegraden inom de e. o. beställningarna.

Troligen grundar lönenämnden sin uppfattning på det förhållandet, att generalitetsbyggnaden vid förslagets avgivande ännu icke vara fullt färdigbyggd, och under sådana förhållanden arbetsuppgifterna därstädes ännu icke prövade. Så är emellertid icke längre förhållandet. Det har med all tydlighet visat sig, att den arbetsbörda, som åvilar ifrågavarande personal, inga-

lunda understiger den som åligger motsvarande personal vid ett truppförband. Detta har också tagit sig praktiskt uttryck i nödvändigheten att utöka maskinpersonalen med ytterligare en eldare. Ej heller har man på vid generalitetsbyggnaden anställd maskinist och 1. eldare kunnat ställa mindre kvalifikationer än på motsvarande personal vid armén.

Såsom belysande för ovanstående uppfattning torde här kunna anföras följande ur d. v. chefens för IV. arméfördelningen yttrande över lönenämndens förslag: »Lönenämndens förslag kan enligt mitt förmenande i stort sett godtagas. Dock synes mig den för generalstabens med fleras ämbetshus vid Östermalmsgatan avsedda maskinisten böra jämnställas med maskinist vid truppförband samt upptagas å ordinarie beställning och i samma lönegrad som denne, *då samtliga av försvarsväsendets lönenämnd omnämnda allmänna förutsättningar här föreligga*, samt då maskinistens vid generalstabens arbetsbörda fullt kan jämnställas med maskinistens vid truppförband».

Såväl maskinistens som 1. eldarens vid generalitetsbyggnaden sysslor äro nämligen för framtiden erforderliga och taga sina innehavares arbetskraft och tid fullt i anspråk, ej heller äro ifrågavarande befattningar på grund av tjänstens omfattning och karaktär att anse såsom övergångsplatser för yngre personal, som efter kort tid söker sig till annan verksamhet.

Till ytterligare stöd för ovanstående uppfattning kan åberopas, att ifrågavarande personal vid generalitetsbyggnaden enligt fjärde huvudtitelns liggare *åtnjuter samma avlöning, som motsvarande personal vid truppförband* och att samma bestämmelser, som i kasernvårdsreglementet gälla för truppförbandens maskinpersonal, gälla även maskinpersonalen vid generalitetsbyggnaden.

Nuvarande maskinistens vid generalitetsbyggnaden avlöningsförmåner utgöras för närvarande av:

lön kronor 2 550: — samt fritt husrum, bränsle och lyse, värderat till kronor 900: —, eller tillsammans kronor 3 450: —.

Enligt propositionen skulle, om han får tillgodoräkna sig *de 11 år, han redan tjänstgjort såsom maskinist i statens tjänst*, totalavlöningen komma att uppgå till kronor 2 988: —, utan några naturaförmåner. En minskning i avlöningsförmånerna av kronor 462: — skulle härigenom uppstå.

En jämförelse mellan avlöningen enligt förslaget för en maskinist å ordinarie stat och en extra ordinarie ställer sig på följande sätt:

maskinist å ordinarie stat, begynnelselönen	kr. 3 672: —
	slutlönen	» 4 596: —
maskinist å e. o. stat, begynnelselönen	» 2 520: —
	slutlönen	» 3 300: —

En jämförelse med 1. eldarens å ordinarie stat löneförmåner, som utvisas av

begynnelselönen	kr. 2 832: —	och
slutlönen	» 3 486: —	

visar alltså, att enligt lönenämndens förslag och Kungl. Maj:ts proposition maskinisten vid generalitetsbyggnaden skulle komma att hänföras till en lägre klass än 1. *eldare vid arméns truppförband*, oaktat att fordringarna på kompetens och examina äro lika för *maskinisten vid generalitetsbyggnaden* och *maskinist vid truppförband*.

Såväl 1. som 2. *eldare* vid generalitetsbyggnaden äro enligt förslaget upptagna i samma lönegrad.

1. *eldarens* nuvarande avlöning utgöres av:

kontant lön kronor 1 710: — samt fritt husrum, bränsle och lyse, värderat till kronor 850: —, eller tillsammans kronor 2 560: —.

Enligt förslaget skulle lönen bli kronor 1 836: —, *utan* några naturaförmåner, varför en löneminskning av kronor 724: — sålunda skulle uppstå.

2. *eldarens* nuvarande avlöning är kronor 1 500: — samt ett rum, bränsle och lyse, värderat till kronor 300: —, eller tillsammans kronor 1 800: —.

Följden härav skulle sålunda bli den, att 1. *eldaren*, såsom åtnjutande större bostad, skulle få mindre lön än 2. *eldaren*, sedan avdrag å resp. löner med ersättning för bostaden gjorts.

Att icke samtidigt med uppförandet å ordinarie stat av maskinister och 1. *eldare* vid arméns truppförband även dit överföra maskinisten och 1. *eldaren* vid generalitetsbyggnaden, måste på grund av vad här anförts anses såsom en stor orättvisa, då inga som helst skäl föreligga för ett motsatt förfarande.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen vid bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts proposition nr 196 måtte besluta uppföra maskinisten och förste *eldaren* vid generalstabsbyggnaden å ordinarie stat samt placera dem i samma lönegrad, som kan komma att fastställas för motsvarande befattningshavare vid arméns truppförband, eller respektive C 3 och C 1 i vederbörligt avlöningsreglemente.

Stockholm den 12 april 1928.

Martin Andersson.